

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Lucae Opalenii. Marsalci Curiae Regni Poloniae. Seu
(Anagrammatice.) Pauli Næoceli De Officiis Libri Tres**

Opaliński, Łukasz

Amsterdami, 1668

Pars Capitis Altera. In quo ostenditur, quid sit Concupiscentia Oculorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46825](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46825)

Exerci-
tatio-
nem.

capi & captivari non permittet, sed quò longiùs ab hoc absit periculo; contraria eliget: ac usurpabit. Nempe, prout Scho-
la Christi docet, domabit corpus, & ad fer-
vitutem ac obsequium animi, per necessa-
riam ἀσκησιν, rediget. Vivamus hanc vi-
tam igitur: *non tanquam propter corpus, sed
tanquam non possimus sine corpore.*

PARS CAPITIS ALTERA.

*In quo ostenditur, quid sit Concupiscen-
tia Oculorum.*

Definitio
Concupi-
scentiæ
oculo-
rum.

ALter peccati rivus est, *Concupiscentia
oculorum, seu Avaritia*: quam voco;
Rerum, quæ extra nos, pravum usum. Rectè
vocatur Concupiscentia oculorum. Cuni-
cta enim externa, quæ Avaritia appetit;
quid habent, præter spectari tantùm, &
videri? *Tripliciter hîc peccatur: nempe
dum illis Fruimur: Non utimur: Abuti-
mur.*

Fruitio
prima
ejus pars.

Eaque
explica-
tur ac
monstra-
tur.

*Fruitio rerum externarum, est: nimia
ex illis oblectatio: vel animus earum specie
nimis captus, ac irretitus. Splendor enim
ille opulentæ, & commoditas, & arbi-
trium quoddam in rebus humanis pecu-
niæ omnipotentis, & illi annexa munda-
na felicitas, perstringit primùm oculos: &
tum mirum in modum animum fascinat.
Præsertim, si quis sit; qui gloriari & gau-
dere possit, *datas sibi divitias, artemquè
fruendi:**

fruendi: qui non, ut ganeo, aut profligator; ut plerique, sua haurientium; sed *erudito luxu*, qui in omni cultu diligens, elegantiae ac magnificentiae *peritus sit ostentator*. Hi inquam tales, immergunt animum in externa: & eorum pulchro ac prudenti (prout putant) usu inescantur. Et quia *in veste, domo, suppellectili, familia*, procurant varia, ac comparant; Multa autem requiruntibus, multa petentibus, necesse est desint multa; ideo necesse quoque est, ut anxie & avarè appetant: & ut consequantur, sæpè jus & fas, insuper habeant.

Altera pars Avaritiæ est, *non utentium re-* Pars al-
bus externis: idquè nimiâ, insanâ, & fordi- tera Par-
dâ parcitate. Etenim multi, falso obtentu citas.
 posterorum; vel inani, in senectâ egestatis Ejus in-
 metu; vel nec causâ, nec fine habendi; genium
 semper egent: semper appetunt: semper describi-
 congerunt: & congesto pauperes in auro tur.
 sunt. Dum, quod per tot labores, & curas, sæpè turpi questu paravère; recondunt: maluntque, omnem penuriam sustinere, immò etiam emori, quàm sacrum tangere depositum. Itaque pendunt poenas vitii infelicis: aliis odio, sibi oneri sunt. Nec quidquam boni faciunt; nisi dum citò moriuntur. Dùm sint omnium Officiorum desertores, & nullâ erga quenquam charitate.

Tertium genus avaritiæ est, apud eos;

*Pars ter-
tia prodi-
galitas.*

*Ejusquè
mala.*

*Remedi-
um erit
non ama-
re externa.*

*Quippe
adiapho-
ra*

*Minuta
& cadu-
ca.*

qui rebus externis abutuntur : nempe , apud prodigos. Isti enim dum non alium fructum opulentiaë , quàm , profusionem putant ; nullam curam , & cautionem , erogandi habent. Sumptuosa convivìa , ingentia in veste & familia impendia , immensa largitio , quàm perdere sciunt , donare nesciunt. Ita , inquam , effusi in cuncta , queis pecunia prodigitur ; dum sua decoquunt , aliena expetunt : & egestas insueta , ideoque intoleranda , acris causa Avaritiæ est. Cui semper tantum deest , quantum cupit. Cupit autem quantum prodigit , & prodigit immensum. Ideoque ejusmodi radix omnium malorum fit : fraudis nempe , injuriæ , perjurii ; rapinæ. Quin immò si animi sint acres ac violenti ; sæpè seditionis , civiliumquè bellorum. Tales , inquam , solent ad facinora converti : cuncta miscere : & privata damna , Patriæ malis reparare.

Hæ sunt causæ : hæc mala avari animi : & Concupiscentiâ Oculorum peccantis. Remedio erit , admonitio Sacri Vatis : quàm vetat , divitiis , si affluant , cor apponere : id est amare , velut verè bona , cùm non sint : sed ex se , neque bonis , neque malis accensenda. Unde meritò , exilis eorum æstimatio animo inferi debet. Caduca nempe sunt : mutationi & alienæ potestati obnoxia : & , ut non eripiantur ; morte tamen mox relinquenda. Deinde , non vilia tantùm sunt ,

funt, sed etiam noxia: Animum enim per-
 turbant: & anxie expetita, inquietant: *Noxia.*
 dum acquiruntur, fatigant: non adepta,
 torquent: possessa, non fatiant: denique
 custodita, metum, erepta, vel amissa, do-
 lorem adferunt. Quod si verò ad votum *Et qua*
 succedant; & possideantur; tamen nihil ex *nihil ad*
 illis accedet ad interna illa: veraquè solatia: *animum.*
 quæ pura tantùm, & vero Bono, id est, Deo
 nixa, mens conferre potest: &, quæ tantò
 majora sentiuntur; quantò quisque sibi
 plura negaverit. Intra hos, nempe, esse *Non de-*
 oportet, quod nos beatos facit: externa, *cet ita-*
heterogenea animo sunt: ideoque non ei *que illis*
 miscentur: seu uniuntur. Et quid stultius, *frui.*
 quàm bonum rationabilis naturæ, in irra- *Sed uti.*
 tionalibus quærere? Hæc ad tollendam
 Avaritiam, quæ ex fruitione, Addo: contra
 insanam Parcitem, utendum esse opi-
 bus: nisi enim utare; insaniâ (ut apud Poë-
 tam est) *par eris illi; qui cytharæ ignarus,*
cytharas undique coëmat: comparet: affer-
 vetque. Porro usui, si necessitatem tantùm
 spectes: facilè parabilis: sufficiens: & sup-
 petens erit. Prodigalitem, seu Abusum, *Non verò*
 dissuadet, quæ luxum humili gressu co- *abuti.*
 comitatur egestas: jubens quidvis agere &
 pati: agere, inquam, iniqua: & pati indi-
 gna: ita hinc orta Avaritia, aut scelerata,
 aut misera, semper vero perdita erit. Quam
 ut evites, regulam tibi constitues erogan-

di: eam verò dictabit parsimonia virtus: huic vitio opposita: de qua suo loco.

PARS CAPITIS TERTIA.

Declaratur tertius rivus peccati, nempe Superbia vitæ.

Definitur Superbia vitæ.

Sui amantem cupiditatem.

Ejus origo.

Et materia triplex.

A Corpore Ferocia.

POST detectam, corporis, & (ut ita vocem) fortunæ, diram cupidinem; Superest: ut animi *φιλαυτην επιτυριαν* excutiam. Concupiscentiam nempe sui, quæ est *superbia*: quæ defini puto commodè potest: *Ejus, quod est supra id, quod sumus, usurpatio.* Oritur, dum totum hoc, quod sumus, nos accepisse à Deo obliviscimur: aut certè, non ut oportuit, meminimus. Deinde, etsi accepisse cognoscimus: tamen tanquam ex merito, & debito datum. Postremò dum plus nobis attribuimus; quàm datum habeamus. *Quamvis verò, hanc Concupiscentiam, dixi, animi esse; tamen materies ejus, non ab illo tantùm est, sed à dotibus etiam corporis, ac fortunæ. Unde, à triplici hac materie, prodibit triplex animi elatio.*

Prima à Corpore: quam Ferociam voco: nempe viribus corporis fidentem elatumque animum. Sunt enim, qui nacti corpus vegetum, validum, laboris patiens, dum robur ejus respexere; facile induunt animum arrogantem: acres ac violentos Spiritus sumunt: acerbo fiunt ingenio: truces, feri,